

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra . . . 1 kor. Egy óra . . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felolós szerkesztő:
Uj. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és fapulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Szabó Kálmán az önálló vámterületért

Budapest, május 31.

Debreczen város harmadik választókerületének az országgyűlési képviselője, Szabó Kálmán képviselő nagy ellenzéki beszédet tartott a képviselőházban. Ezt a derék, hazafias beszédet, mely Szabó Kálmán képviselő választóit bizonyosan érdekelni fogja, itt közöljük.

Szabó Kálmán: T. képviselőház! Ugy a magam, mint pártom nevében kijelentem, hogy Kossuth Ferencz t. képviselőtársam indítványát a magyar általános vámtarifa ügyében magamévá teszem, ahhoz a maga egészében és részleteiben hozzájárulok. Általánosságban azért, mert a mai politikai viszonyok között, a mikor alig remélt közelségébe jutottunk a magyar önálló gazdasági berendezkedésnek, annak első feltétele egy általános vámtarifa, részleteiben pedig azért, mert ebben a javaslatban és annak indoklásában annyi államférfiai bölcseséget látok, annyi, a viszonyokhoz alkalmazkodó szakmátudást, hogy méltán mondhatom, alig volt még a magyar parlament előtt ilyen közgazdasági javaslat. Éppen ezért bizom hazánk gazdasági fejlődésében és bizom, hogy ha eddig nékülöztük is a közgazdasági teret szakképzett férfiakat, azt a jövőben elérjük. (Ugy van! a középén.)

Ezelőtt, t. uraim, nem volt közgazdasági közvélemény, ma már van; nem volt közgazdasági irófalom, ma az is van. Ez mind arra vall, hogy nekünk előre kell törnünk, mert van érzékünk hozzá és boldogulni ép úgy fogunk, a mint más államok boldogultak. (Igaz! Ugy van! a középén.) Évtizedek óta hangoztatom, hogy az egyetlen gazdasági alap, a melyen hazánk boldogulhat, csak az önálló vám terület. Kifejezést adtam ennek minden alkalommal, nyilvános gyűléseken, miniszterrel szemben, mindig. (Igaz! Ugy van! a középén.) Meg voltam győződve, hogy a mint más nemzeteknél érvényesült ez, nálunk is kell hogy érvényesüljön. A 67-iki kiegyezésnek egyik kitűnő érdeme az, hogy a gazdasági berendezkedés szabadságát fenntartotta a nemzetnek, tisztán, minden homály nélkül, nem úgy, mint a nyelv kérdését a hadseregben. Erre nézve különben megjegyzem, hogy ha ez benne van a törvényben, bármiképpen lehessen is azt magyarra fordítani, érvényesíteni kell ha pedig nincs bent, követelnünk kell. (Helyesles balról és a középén.) mert természetellenes állapot, hogy egy nemzet fiaiból álló hadsereg, mely annak büszkesége, más nyelven beszéljen, mint a nemzet maga. (Igaz! Ugy van! a középén.) Így vagyok az önálló gazdasági berendezkedés kérdésével is. Ha nem lenne bent a törvényben, akkor is követelnünk kellene, mert egy nemzetnek, nem szabad magát lekötöni engedni. S ha

le volnánk kötve, a lekötöttségből ki kellene magunkat szabadítani. (Helyeslés a középén.)

Ezen általános kitérések után áttérek a tulajdonképeni szakkérdésre, mert hiszen különösen a gazdasági szakkérdés az, a hol mindenekelőtt azt kell néznünk, hogy a nemzetre nézve hasznos — vagy káros-e valami.

Mielőtt belemennék, vessünk egy pillanást vissza a multra s bíráljuk annak eredményét annak megállapítása végett, vajjon érdemes-e gazdasági berendezkedésünkön változtatni. Bíráljuk meg legelső helyen éppen a mezőgazdaság állapotát, mert nagyon sokan mondták már s én is azt tartom, hogy Magyarországon, a hol a lakosság 70%-a mezőgazdasággal foglalkozik, a mezőgazdaság gerince az ország gazdaságának. És mit látunk, t. ház? Azt, hogy az országban a földbirtokoknak 7/10 része el van adósodva, tehát 7/10 része már el van adva és pedig idegen tőkepeneseknek, a kik a magyar záloglevelek szelvényeit Párisban, Brüsszelben, Boroszlóban és mindenfelé a külföldön vágják le, hogy a magyar földnek 7/10 része már nem magyar embernek jövedelmez, hanem a külföldiek. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) A magyar földbirtokosnak nincs elég forgatók je ahhoz, hogy gazdaságát intenzív módon kezelje s így az nem jövedelmez neki, kénytelen bérbe adni vagy eladni, maga pedig, valamint fiait keresik az állami, közigazgatási hivatalok és elhelyezést és ezáltal elveszítjük a nem-

Budapesti emlékek.

I.

Okos embereket tartom, aki az országos tornaversenyeket kitalálta. Az ifjonti erők mérközésének, deák szívek barátságának, sok furcsa esetnek gyönyörűsége találkozája ez! Olimpiai játék Magyarországon. Öt ezer, husz éven a ói járó síheder fu ad találkoztot egymasnak; dobszóval, trombitaszóval zajosítva Pestnek anélkül is zugó-zavargó utcáit. A csapat élén törtető zászlós egész szűgyyel nekifeszül a széldagaszította lobogónak; a trombitás kerekre dagadt pofával fujja a diákok marsát; a kis csapat fekete botját jobb vállához szorítva, delezeg könnyedséggel vágja az ütemet. Előli a nyalka tornatanár, oldalt meg hátul a kísérők, diákok szemében: a kísérőtek.

Igy mentünk mi is, debreczeniek Nyár-utcai tanyánktól a millennéris versenypályáig meg vissza, meg oda, három nap alatt ki tudja hányszor? A bámuló budapestiek szeméuntalan megakadt a debreczeniek csapatán. Mindenfelé azt suttozták: „Ni, a debreczeniek! Ezek az igazi fajmagyarok!” Csucsi, a trombitás annal kegyetlenebbül harsogtatta a híres ezüst kürtöt; Végh, a zászlós annál szilajabbul feküdt neki az ellenséges szélnek. Tóth Mihály meg, a katonás kis tornatanár

debreczeni hegykeséggel sanditgatott hátra nyomában törtető kiseded csapajára. Süvített a hangja, mikor osztogatta a parancsot: „Vi—gyázz! Jobbra—nézz! Zar—kózz! Ne lecsesgj!” Látszik nyilván, hogy tartalékos hadnagy. Nem is volt jobb oszlopvezető nála.

Gyöngyén vselték volna magokat a fiúk, ha a nagy Szűcs nem jön zavarba a szokatlan helyen s nem teveszti el a legelső gyakorlatot. Ez a kis balfogás repítette el előlünk a fehérselyem zászlót. Pedig vasárnap délig a bírák is azt suttozták: Debreczen az első! . . . Nem lett első, Sepsi szentgyörgy elibe vágott. Nem baj: magyar fiúk, kalvinisták, székelyek. Harmadik a magyar igazság: harmadjára Debreczenbe kell jönnie annak a zászlónak, amelyet már kétszer suttantottak ki markukból a debreczeni fiúk.

Egy kis szerencsétlenség is esett. Fülelabda-játékot játszottak a fiaink Eperjesen. Az eperjesiek kutyamódra beletanultak a füles hajigáásába. Amellett nagy behemótfiúk voltak. Molnár Bert, debreczeni rhetorista, agyas-fejes kis zömök legény, ugyancsak próbálta állítani a repülő labdát. Ha nem utoljára is megjárta. Zugott az eperjesiek dobása, hosszú, éles hajításban; Bert csak azért is elibe vág, neki ugrik a böm-ből fülesnek, fel a levegőbe. Az erős röptü

nagy buta labda úgy mellen vágja, hogy Bert megfordul a levegőben s bagyattvágódik le a porba. Fel sem kél. Mentők szaladnak érte s viszik fedett helyre; ott életre is hozzák a szédült fiut. A többi debreczeni iszonyatos átkozódással vetekszik neki Eperjesnek; de hiába! Legyőzve, reiteneles mogorva kedvvel vonulnak el a pályáról. A magához tért Molnár Bertinek az az első szava: „Csak legalább vertétek volna dölgig őket!”

Elszakadtam a tornászoktól, mert sok ismerős pajtásom bukkant rám Budapesten. Egyetemi deákok, akik góiyák voltak az én öreglegény koromban s most már ők is az abszutoriumra kuporgatják a pénzt. Összejötem velök a híres Deákotthonban, amit még a nagyhasu Zsambéry Pista csinált viragkorában. A kis Juhász Gyula kamarájába nyitottam be. Mosolyog a kis gnöm, mint ahogy szokta. Nem is hinné az ember, mennyi lakik abban a kis ferde főben. Szegedi termés, jó termés. A deszkaasztalnál elenyelgünk öregek és fiatalok. Látom egyszer: a kis Juhász jobb kezén nagy forradás vereslik. Kérdem; mi az? A budapesti rendőrök vágják össze a telen, mikor berontottak az egyetemre. Szegény kis Juhász, ugy megijedt artatlan léltre, hogy nem mozdult se té, se tova; a buta rendőr kardja meg

Gőzmosóda

fehéreneműekre

Debreczen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő kocsi.

zefentartó középosztályt, a melynek köszönhetjük azt, hogy ma is magyarok lehetünk. (Ugy van! a baloldalon.)

De nemcsak a földbirtokosok helyzetével kell foglalkoznunk, hanem tekintsünk a népek millióinak, a földműves, munkás népek helyzetét is. S azt látjuk, hogy a földmiveléssel foglalkozó munkásnép nem képes többet keresni a legjobb viszonyok között sem, ha kihasználja minden munkanapját, egy éven át 90 forintnál, vagyis 180 koronánál. (Igan! Ugy van! a baloldalon.) És ezt nemcsak úgy odavetőleg mondom, hanem be is tudom bizonyítani, mert foglalkozásomnál, állásomnál fogva, a mennyiben kereskedő is vagyok, gazda is vagyok, a pénzügyi terén is működöm, alkalmas van megfigyelni a gazdaságnak minden ágát, s mondhatom, — méltóztassék ezt egész komolyan venni — hogy a magyar földműves munkásnép nem képes többet évente fejtenként 90 forintnál megkeresni.

Minthogy csak egy percbe kerül, be is bizonyítom. (Halljuk! Halljuk!) Egy esztendőben van 360 nap, ebből 60 nap esik ünnepekre, 90—100 nap esik a téli időre, a mikor nem kap munkát a földműves munkásnép, vannak rossz idők is, úgy hogy az egész esztendőben nem lehet 160—170 napnál többet számítani olyant, amelyen kereskedhet. Ezt tessék a napszámátágra szerint 60 krajczárjával naponta venni és kijöni a 90 forint. Ez tény; ez előtt szemet hunyni nem lehet. S ha most azt kérdem, hogy kulturállamban elfogadható állapot-e ez, akkor azt hiszem, mindenki azt fogja válaszolni, hogy nem elfogadható állapot. Különbösen felel rá maga a munkásnép is azzal, hogy évente egynegyed milliónyi számban vándorol ki idegenbe, keresve magának új hazát és kenyeret.

Mindezekből csak azt akarom kimutatni, hogy az önálló vámterületre való áttérésre feltétlen szüksége van a magyar nemzetnek, mert így egyoldalú gazdasági állapot mellett el kell hogy pusztuljon. Hiszen nem ujság, hogy agrár államok átmen-

vágta, míg csak állta. Sokáig nyomta a kórházat Nietzsche, Taine, Baudlaire és Ibsen nagy ismerője. Ebsont beforr; a kis Juhasz pereli a rendőrséget; már ígérték is neki hatvan pengőnyi kárpótást. Lehet, kap tizenöt koronát.

Felnéztem az egyetemre is. Sok a lány. Mind úgy jön ide, mint a hasadó felben álló virágszal s négy év múltán mind olyan hervadtan tavozik. Elfonnyasztja őket az egyetem levegője, meg a sok magolás. Masképp kellene az okos lányokat tanítani. Nálók a főczél mégis csak a férjhezmenetel. Erre pedig sem Hegedüs, sem Békefi, sem a rektor mágnifikus meg nem tanítja őket úgy, mint az édes anya. Még boldog, akit az egyetemről visznek az esküvőre, mint a szépszemű Laurát. Hej, irigylik is a többiek, az Olgák, az Erzsik, meg a Margitok. Nem való lányok, nem való ez a hely tinektek! Én nem vagyok olyan kegyetlen, mint Hamlet, nem mondom: Menjetek zárdába! Én csak azt mondom: Menjetek férjhez! Süssetek, főzzetek, neveljétek lányokat, fiukat; a háromemeletes egyetemet pedig hagyjátok nekünk. pápaszemes himnusz filisztereknek! A nő maradjon nő, a férfi legyen férfi! A nőé a szív, a férfié az ész. Mit csináljon ész az ésszel, szív a szívvel: nagyot? Az ellentétek vonzzák egymást, nem a hasonlóságok. Menjetek férjhez!

nek az iparfejlesztés terére. Ott van Amerika is, az is agrár állam s mégis változtatott egyoldalú gazdasági állapotán és dacára az agrár ellenállásnak, elhatározta magát az ipar megteremtésére és 20 esztendő sem telt el, még pedig irtóztató védvámok mellett s Amerika a világ első iparállamává fejlődött.

A mi más államnak, más nemzetnek sikerül, miért ne sikerülne nekünk? Miért vagyunk mi olyan kivételek? Miért nem tesszünk fel magunkról mi is olyan élelmességet, olyan tetterőt, mint más nemzetek? Én nem tudom, a szabadelvűpárt olyan sajátságos világításba helyezi mindig a magyar nemzetet, nekünk mindig olyan evravurst kell; a mi hadseregünkben németül beszélnek, a mi gazdaságunk nekünk elég, nem kell ipar, a mi minden nemzetnek kell a világon: honnan vesszük ezt a kivételes állapotot, honnan vesszük ezt a borzasztó önbizalmat? Nem önbizalom ez, hanem inkább gyávaság. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.)

De ne menjünk tovább. Nagyon szeretnek kudarallam mivoltunk mellett a statisztika adataival bizonyítani. A statisztika adatai azt mutatják, hogy Ausztriából való behozatalunk nyerstermény-kivitelünket értékileg fedezi. Ez igaz, csak hogy elfelejtik, amit Kossuth Ferenc t. képviselő ur nagyon helyesen hozott fel és a mit én is tudok mint kereskedő és gazdálkodó, hogy a mi Ausztriának behozott ipartermékei 60—70 százalék munkabért foglalnak magukban, addig nyersterményeinken alig 15—18 százalék munkabér van. Ez azt teszi, hogy az Ausztriából behozott ipartermékek négy szer annyit osztrák munkásnak adnak kenyeret, mint a mennyi magyar munkásnak a magyar mezőgazdaság kenyeret ad. (Helyeslés a baloldalon.) Ha tehát egyéb nem, ez is indokolná, hogy teremtünk ipart, de indokolja az a körülmény is, hogy a népek milliói megkövetelik, hogy megélehetőségük gondoskodjunk.

Nagy köszönettel tartozom gr. Károlyi Sándor képviselő urnak, valamint Rubinek Gyula képviselő urnak is, a kik Kossuth Ferenc indítványához hozzájárultak, még pedig bizalomteljesen. Ebből látom, hogy a magyar nemességnek a régi időkbeli magaviselete megújult a mai földbirtokososztály magaviseletében. A mint egykor a jobbágyok javára lemondtak az ősi előjogokról, mert érezték, hogy ezzel a nemzet nagyságának alapját vetik meg, úgy ma is nem mondanak le az agrár előnyökről, de érzik, hogy a nemzet jövő nagysága érdekében ipart is kell teremteni. Ez igen szép vonás éppen gr. Károlyi Sándor képviselőársamtól, a ki az agrár érdekeket van hivatva képviselni. De egészen nyugodt lehet gr. Károlyi Sándor képviselő ur, mert Kossuth Ferenc képviselőársánk indokolásában minden kifejezésre van juttatva, a mi irányítani fogja nemzetünket abban a tekintetben, hogy miképpen rendezzük be az önálló vámterületet. Nagyon természetes az, a mit Kossuth Ferenc mondott, hogy nem akarjuk mi a századok óta összeforrott két állam érdekét szétvágni, hanem éppen ezeknek lehető védelmével.

Éppen az a körülmény, a melyet előrebocsátottam, hogy az osztrák ipartermékekben 70 százalék munkabér van, a mienkben pedig csak 18 százalék, fogja lehetővé tenni, hogy oly egyre ségre lépünk Ausztriával, hogy alkalmat adunk neki bizonyos iparcikké behozatalára, viszont ő alkalmat ad nekünk nyersterményeink bevitelére, mert azt nem tesszem fel Ausztriá-

ról, sokkal több közgazdasági érzékkel bír, mint hogy magától egy fogyasztó területet elzárjon. Ilyen bátorságot Ausztria nem fog elkövetni, mert nagyon jól tudja, hogy ipari termékeiben 70 százalék munkabér van, tehát mindig van olyan fegyver a kezünkben, a melylyel czélt tudunk érni.

De még a tekintetben is nyugodt lehet gróf Károlyi Sándor ur, hogy mi nem akarunk Ausztriával vámháborút, hanem ellenkezőleg a legbarátságosabb viszonyban akarunk vele maradni és én azt hiszem, hogy a vámkülföld bele fog abba egyezni, hogyha mi Ausztriával, a melylyel közös uralkodó alatt élünk, s többi államokétól egészen eltérő szerződést csinálunk, a mely mind a két fél érdekeit kielégíti. Hiszen éppen abban rejlik az önálló gazdasági berendezkedés előnye, hogy két állam szabadon egyeztetni össze gazdasági érdekeit. De már ha két államnak együtt — pláne olyanoknak, a melyek közül egyik mezőgazdasági, a másik ipari érdekű — egy harmadikkal kell tárgyalnia, az egyiknek feltétlenül a rövidebbet kell huznia; és ez az egyik eddig, sajnos, mindig mi voltunk, mert mindig mi voltunk a gyengébbek. (Ugy van! a középben.) Ez a körülmény is parancsolja, t. ház, hogy terjünk át az önálló vámterületre.

T. ház! Saját ágo helyzetben vagyunk. Nem tudom, miből magyarazzam, hogy nálunk még eddigelé kormányférfiak közt nem akadt, egyetlenegy sem, a ki gazdasági kérdésekben az önálló gazdasági berendezkedés elvét magáévá tette volna. Ebből nem azt következtetem, min ha talán ezek a férfiak nem lettek volna meggyőződve arról, hogy az a gazdasági fellendülésre határozottan sokkal jobb volna, hanem igenis azt következtetem, hogy nem lehet kormányférfi Magyarországon más, mint a ki Ausztria érdekét szolgálja és a ki a közös gazdasági berendezkedés alapján áll. (Ugy van! a középben.) Azt mondják mindig, hogy ez nem politikai kérdés; — és mégis mindig a politikának rendelték alá. (Ugy van! a középben.)

Epen tegnap, t. ház, tanui voltunk egy fordított helyzetnek. Akkor, a mikor ennel a kérdésnél különösen az agráriusok érzik magukat talán-talán károsítva, illetőleg félnek attól, hogy ez rájuk nézve kárral fog járni, akkor, uraim, nem a földművelésügyi miniszter áll fel védelemre, hanem a kereskedelemügyi miniszter áll fel, (Ugy van! a középben.) a kinek pedig hivatása az volna: ipart csinálni az önálló berendezkedés alapján. (Ugy van! a középben és baloldalon.) Ebből látszik, t. uraim, a fordított viszony; ebből látszik, hogy idegen érdekeknek szolgálatában állanak.

Hock János: A miniszteri székbe csinálnak hangulatot a magyar állam ellen!

Szabó Kálmán: S ha már Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter ur beszédével foglalkoztam, meg kell jegyeznem, hogy én is osztozom abban, a mit beszédében felhozott, hogy t. i. az önálló magyar nemzeti bank még olcsó kamallábot nem csinál, illetőleg ennek alakulása irányadólag nem hat közre; de én azt is tudom ám, hogy egy bankintézet, amely nemzeti eszméktől van áthatva, okvetlenül jobban ápolja érdekeinket, mint egy idegen. (Helyeslés baloldalon.) Nem akarom az osztrák-magyar bankot vádolni, mert amennyire ismerem a viszonyokat, mondhatom, hogy az osztrák-magyar bank intézménye a dualizmusnak talán még leginkább megfelel, csak hogy egyoldalulag annyiban, hogy az agrár érdekeket nem képviseli kellőleg; (Ugy van baloldalon) nem képviseli pedig nem az ő hibájából,

Üzletáthelyezés miatt

a legújabb tavaszi újdonságok, női és gyermek felöltőkben, nap- és esőernyők, blouzok, alsó szoknyák (jouponok), gyermek ruhák stb. míg a készlet tart mesés olcsó áron kaphatók **Darvas Testvérek** női- és gyermek felöltők áruházában **Debreczen, a Hungaria mellett.**
Az üzlethelyiség kiadó.

hanem a saját magunk hibájából, mert nem követeljük. Méltóztassék csak a helyzetet verni, mennyi különböző az agrárvilágra és a kereskedelemre vonatkozólag. A kereskedelemnek vannak tárczaváltói, melyeknek alapját legfeljebb ingó vagyron képezi, a hol képezi; a földbirtok nem bir ilyen papirosváltókkal, hanem igenis bir a világpiacon mindenütt elismert értékű termékekkel, a melyeket magárákban helyeznek el és ott állunk, hogy még itt a gazdának a saját magtárában levő termékeire hitelt nem adnak, hanem kényszerítik, hogy közraktárakba, tudja az Isten hova helyezze el az amugy is szűkülő gazdaságokat ezen a czímen is újabb teherrel sújják.

Hogy milyen csekély az érzék pénzügyi körökben a mezőgazdák bajai iránt, arra nevezve elmondhatok egy esetet. Ezelőtt tiz esztendővel, a midőn az Ausztriával való kiegyezést megkötötték, hangoztatták az agráriusok, hogy nekik is olcsó hitelre van szükségük. Láttam ekkor, hogy a gazdaközönység igényeinek a váltóhitel meg nem felel, hanem annak az a hitelfeletne meg, a mely mellett saját raktárában levő gabonáját lekötne. Ehhez csak rövid pár szakaszra terjedő törvényhozási intézkedésre lenne szükség és ebben az esetben nem lenne kénytelen a gazda terményeit potom áron elvesztesgetni, a mi azután további óriási áresést von maga után. Azt mondta erre egy akkori igen nemesen gondolkozó vezető államférfi, hogy mit gondolok, hiszen a magyar gazda közönység adósságba verné magát, ha előre elterhelő terményét, és így aztán nem lett az eszéből semmi. Ha körü tekintünk a külföldön, azt látjuk, t. ház, hogy Romániában, Franciaországban és Svájcban, szóval mindenütt behozták az u. n. credit agricole-t, csak nálunk Magyarországon nem. Sajátságos, hogy itt olyan fe fogas vert gyökeret, a melynél fogva a gazdaközönségben, a földbirtokosokban nem biznak annyira mint másutt, a mi mindenestre elszomorító jelenség.

Gróf Tisza István miniszterelnök ur a mult alkalommal, a midőn a felirat tárgyában felszólalt, azt állította, hogy már az idő rövidsége is kizárja az önálló vámterületre való átterést annyival is inkább, mert a gazdasági életben az időnek biztonsága a legfőbb szükség. En is elismerem, t. ház, hogy a gazdasági élet fejlesztésének legfőbb biztosítéka az idő biztonsága é legfőbb ellensége az idő bizonytalansága, de épen azért azt kérdezem: hogy lehet-e rosszabb helyzetet képzelni, mint a minő a mai, amidőn midőn minden tiz évben újból kell ismételnünk egyezkedésünket és hat hét esztendőn át veszekszünk Ausztriával! (Ugy van! a jobboldalon.) Nem volna-e sokkal jobb, önállóan rendes szerződési viszonyba lépni Ausztriával; nem sokkal jobban ápolhatók e gazdasági érdekeinket, de sőt ezt a közös érdeket is, a mely bennünket Ausztriával politikailag összekapcsol? Hiszen a mai helyzet mellett a kenyérgyártás, a zsebkérdés tiz évenként mindig új és új torzalkodásokat teremt, már pedig nagyon természetes, hogy a zsebkérdés a nemzeteket épen úgy egymás ellenségévé teszi, mint a testvéreket és rokonokat, a minek aztán az lesz a következménye, hogy az igazi veszély esetében, a midőn őszinte védelemre és segítségre volna szükség, nem leszünk képesek egymáson segíteni! (Ugy van! balfelől.) Tehát a politikai szempont is a külön gazdasági berendezkedést parancsolja. (Helyeslés a baloldalon.)

Ezek elmondása után nemcsak a magam, de azon párt nevében is, a melyhez

tartozni szerencsém van, ismételtelen kijelentem, hogy Kossuth Ferenc képviselőtársam indítványához hozzájárulok. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps a baloldalon. A szónokot többen üdvözlék.)

Országgyűlés.

Budapest. május 31.

A mai ülésről tudósításunk a következő:

Elnök: *Justh Gyula.*

Jegyzők: *Pozsgay Miklós, Hertelendy László, Szakáts Zoltán.*

A kormány részéről jelen vannak: *Tisza István gróf, Hieronymi Károly.*

Elnök az ülést fél 11 órakor megnyitja. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után jelentést tesz a kivándorlási bizottság megalakulásáról több törvényhatóság fölrátat mutatja be a nemzeti akarat érvényesítése végett felhatalmazást kér a Keglevich halála folytán megüresedett tésői kerületben az új válanztás elrendelésére.

Mezősy Béls, kit a bíráló bizottság vizsgálatra küldött ki, leteszi az esküt.

Laehne Hugó a számvizsgáló bizottság jelentését terjeszti elő.

Az önálló vámtarifa.

Polónyi Géza: Különösnek találja, hogy épen a miniszteri székben hangzanak el oly elvek, a melyek a külföldben azt a átszatot keltik, mintha azok a hivatalos Magyarország véleménye volna, pedig azok a többség véleményével ellenkezik. Az önálló vámterülettel nem akarják a gazdasági érdekeket mellőzni, de nem szabad szem előtt tévesztetni a magyar közgazdaság egészét sem. Ki kell egészíteni az országot kizárólagos gazdasági tevékenység pöréből. A vámelkülönítésnél elvi okok nem forognak fenn akadályként, ha vannak is, nem gazdasági, hanem politikai okok. (Tetszés balról.) Maga a király kijelentette, hogy a nemzet többségére bizza a vámterület kérdését. Ilyenkor mondja egy miniszter, az autonóm vámtarifára vonatkozó indítványt benyújtani szerencsétlen politika. Foglalkozik a horvátok állásfoglalásával, akik az önálló vámterület esetén ök is elakarják különíteni a horvát vámterületet. Épugy járni el ebben, mint a nyelvkérdésben. Azonban nem a horvát képviselőkre van bizza annak az eldöntésére, hogy Horvátország lehet-e külön vámterület vagy sem.

A horvátok nagy anyagi tévedésben vannak. A hadsereg nem horvát közös ügy, hanem közös ügy Ausztria és a magyar szent korona országai között, ilyen a vámterület kérdése is. Ezen kérdések tekintetében a magyar országgyűlés egységesen intézkedik s ezekben a horvátokkal nem pak-talunk soha.

Apponyi Albert gróf: Ugy van!

Polónyi Géza: Ugyanazon kéz gördit akadályokat illegális uton a vámelkülönítésre, a mely a válságot okozta. Lehetetlen, hogy elolvasta Hieronymi Kossuth indítványát. Alőn szerződésre való utasítás nincs, a tarifában nincs elzárkódás a szerződés elől. Elmondja a mai állapot hísforsai előzményeit. Az 1899 XXX. t. cz. ellenére becsátkozott a kormány tárgyalásokban új szerződések iránt, holott ma az önálló vámterület jogi alapján állunk. A német kereskedelmi szerződéssel a kormány kényszerhelyzetbe akarta, juttatni az országot; ez rut törvényszegés volt akkor is, mikor a kormány mögött többség ült. A kormányának kötelessége lett volna az autonóm vámtari-

fát elkészíteni. Ezt a mulasztást pótolja Kossuth indítványa, a mely szerződésekkel nem, csak tarifával foglalkozik. Csak sajnálni lehet, hogy ezt egy miniszter szerencsétlen politikának deklarálja. (Ugy van! Ugy van!) Széll Kálmán rosszu teszi, midőn ilyenkor nem jön a házba, mert ő sokat tudna ekekről a dolgokról mondani. Idézi Széll beszédét, melyben kijelenti, hogy a szerződéses tárgyalások megkezdése előtt új vámtarifát kell készíteni. A szabadelvűpárt szószegést követ el, midőn ma nem ezt vallja. (Helyes balról.) Széll kijelentette, hogy ha az osztrákok bennünket arra kényszerítnek, hogy új vámtarifa nélkül kössünk szerződést, akkor az osztrákok megsértik a viszonyosságot. Ezt Széll mondta. (Tetszés balról.) Hogy mernek hát a tuloldal szemfényvesztésről beszélni? (Taps balról.)

Bírálja a német kereskedelmi szerződést, melynek kiáltó hibái vannak s mely Magyarország államiságának a külföld előtt durva megsértése. Benne nem három, hanem két szerződő félről van szó: Einerseits Deutschland, anderseits Österreich—Ungarn. Még az „und“ szót sem tették ki. (Ugy van. Ugy van.) Elérkezett legfőbb ideje, hogy az önálló vámterületet felállítsuk, mert a külföld államok mind reformálják védvám szerződésüket. Csak a tuloldal nem akarja ezt belátni.

Vészi József: Kapacitálja Károlyi Sándort is!

Polónyi Géza: A képviselő ur nem volt itt, mikor azt mondtam, hogy a vámelkülönítést nem szabad egy osztály érdekében megcsinálni. A német kereskedelmi szerződésből bizonyítja, hogy az agrárius Poroszország miatt, amely elzárkózik a gabonai importtól, Ausztria olcsóbban jut a magyar nyersterményekhez. Így fizet Magyarország nagyobb vámot a gabona és az iparcikké után is. (Taps balról.) A tuloldal azt hirdeti, hogy nem akar vámháborút semmi áron se. Hát akkor ne csináljanak tarifát, hanem ker-dezzék meg a külföldtől, akar-e adni valamit, mert ha nem ad semmit, az is jó lesz, mi vámháborút azért nem kezdünk.

Hieronymi Károly: Nem így értettem.

Polónyi Géza: Hogyan emeli hát a miniszter a vámot 50 perccenttel, ha nincs tarifa. (Taps balról.) Ilyen tudománytal, a mit a miniszter elárul, nem illik egy kereskedelmi miniszternek eldicsekedni. A szabadelvű párt úgy járt, mint mikor a vakok között a felszemű lett a király. (Derűtséggel balról.) Hiszen önök magyar emberek, ha helytartók is. (Derűtséggel.)

Tisza István gróf: Csavar folyton!

Polónyi Géza: A törvény előírja, hogy az autonóm vámtarifát meg kell csinálni. A miniszter tagadja, hogy nemzeti bankot lehet felállítani. Az a gazdag ország, a melynek magának van tőkéje. Már most mi haszna van Magyarországnak abból, hogy Bécsben van egy bank, melyben francia és osztrák részvényesek tőkéi vannak elhelyezve. Hát csak akkor alacsony a kamatláb, ha Bécsben van a bank, miért nem akkor is, ha Budapesten van. Tiz percz szünetet kér.

Szünet után

Polónyi Géza folytatja beszédét.

Tisza István gróf felelt *Polónyi* beszédére. Kijelentette, hogy Magyarország és Ausztria a közös vámterület alapján olyan előnyöket nyújthatnak egymásnak, amelyek mindkét országnak csaknem létérdekei. A vámközösséget még tiz esztendeig fent kell tartani. Lehetetlen az önálló vámterületet a jövő év márcziusáig megcsinálni.

Az ülés vége 2 órakor.

Glück Ede

legnagyobb czipő áruházában óriási választék legiobb minőségű férfi-
női- és gyermek-czipőkben, kalap. fehérmű és divat-czikkekben mesés
olcsó árak mellett Piacz- és Kossuth-utca sarkán, Kistemplommal szemben.

Városi közigazgatásunk.

Beszélő számok.

IX.

Városi színház.

Ezen a czímen 3943 korona bevétel le szemben 32.397 korona 49 fillér kiadást tüntet fel a zárószámadás, tehát a város 28.454 korona 49 fillért ráfizet a színházra, amelyre nagy tökélet áldozott és amelynek teljes átalakításáról már a közel jövőben gondoskodni kell.

Fontolóra kell venni, hogy akkor, amidőn a pótdadó folyton emelkedőben van és a város kiadásai egyre szaporodnak és még a legszükségesebb intézmények (vizvezeték, csatornázás) létesítése hátra van, — szabad-e a hivatását vesztett színészetre így nagy összeget költeni?

Városi közművek.

Itt 29.737 korona bevétel le szemben 126.169 korona 95 fillér a kiadás. Aránylag igen szerény összeg ez. Látszik a takarékoskodás, holott ezek a kiadások szükségessé. Előreláthatólag már a közel jövőben szaporodni is fognak e czímen a város kiadásai. Fertőtlenítő telepet, nyilvános illemhelyeket kell állítani, a közvilágítást ki kell terjeszteni a kerteségekre, fásítani kell, stb.

Nevetségesen csekély az az 5000 korona, amelyet a város szépészeti és kisajátítási czélokra vesz föl évenként. No hiszen emberileg belátható időben nem is lesz a városrendezésből valami. Hiszen ennyi pénzből emberöltőnyi idő alatt sem lehet egyetlen utcát is rendezni.

Árvaszék, katonai ügy, betegápolás.

Az árvaszékre 36.963 korona 26 fillért költ évenként a város. Ezentúl e czímen is emelkedni fognak a kiadások, mert az árvaszék elnöki állását külön szervezték. (Eddig tanácsnok volt.) Új elnöki állást is akarnak szervezni, a régiak fizetésének felemelésével.

Katona és illetőségi ügyosztályára 22.643 korona 27 fillért költött a város, amivel szemben 2588 korona volt a bevétel. Szükséges kiadások ezek, amelyek sohasem apadnak el, hanem mindig szaporodni fognak. Csak a lakosságot mentené már meg a város a katonai beszállásolásoktól!

Betegápolásra 3037 korona 74 fillért költött a város, amelyből 99 korona 64 fillért megtérült kórházi költségekből. A kiadások e czímen is szaporodni fognak.

Növekvő kiadások, apadó bevételek.

Ha néhány évre visszamenőleg összehasonlítjuk az ember a zárószámadási tétleket, megdöbbentő tapasztalatokat szerez. A város bevételi forrásai igen csekély emelkedést mutatnak, ellenben a kiadási tételek rohamosan növekednek, az adósságok szaporodnak. Hogy a város háztartásának egyensúlya meg ne billenjen, ezért kell emelkedni a pótdadónak. Akárhogy fázunk is tőle, immár odajuttatta a hatóság rövidlátó, könyvelői gazdálkodása, hogy a pótdadó, dacára a város rengeteg vagyonának, többé el nem törölhető. Ehhez a gondolathoz hozzá kell szokni.

Felmerül már most a kérdés, hogyan lehetne segíteni a város anyagi helyzetén? Mert lehet segíteni és pedig helyes várospolitikával. Szakítani kell az évről-évre való tengődés politikájával, meg kell egész emberöltőnyi időre állapítani a feladatokat, amelyek kivitelre várnak. Ezért a leghelyesebb volna állandósítani a pótdadót határozott százalékban 20—30 esztendőre. Mondjuk, lenne a pótdadó 40%, se több, se kevesebb. A leghelyesebb politikát követi e téren Szeged. Ott már 1880. óta állandóan 50% a pótdadó. A közönség is megszokta és mire lejárnak nagy kölcsönei, meg fog szünni a pótdadó.

Debreczen város háztartásában számot kell vetni a haladás és fejlődés követelményeivel is és itt az ideje, hogy a városi tanács számoljon a helyzettel, mert a mostani rendszer az anyagi romlásba vezeti a népet. Gondoskodni kell a bevételek fokozásáról és új jövedelmi forrásokat kell teremteni, hogy a város fejlődése meg ne akadjon.

Szervező bizottsági ülés. A város szervező bizottsága szerdán délután Domahidy Elemér főispán elnöke alatt tartott ülést. Jelen voltak Vécsey Imre főjegyző, Juhász Ignác, dr. Pejér Ferenc bizottsági tagok és dr. Komlóssy Pál jegyző. Az új szervezeti szabályzatot tették meg a szükséges módosításokat.

Egyházak és iskolák.

Áldozóosüörtörtöki istentiszteletek. Az áldozóosüörtörtöki istentiszteletek sorrendje a következő: Nagytemplomban prédikál Uray Sándor s. lelkész. Kistemplomban: Dicsőfi József lelkész. Kossuth utcai templomban: Szele György lelkész. Ispótytemplomban: Könyves Tóth Kálmán lelkész. Csapókerthben: Kovács János népi iskolai felügyelő. Délután lesz a Hittanszaki Önképző Társulat utolsó istentisztelete, a midőn a Csapókerthben: Énekező: Mészáros Mihály 4 th. Előimát mond: Domján Lajos 1 th. Bibliát magyaráz: Baróthy István 3. th. Utóimát mond: Sarkózy Lajos 1 th. Homokkerthben: Énekező: Debreczeni Károly 3 th. Előimát mond: Kerekes Béla 1 th. Bibliát magyaráz: Tóth Sándor 3 th. Utóimát mond: Joljárt István 3 th.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 óraker az istentisztelet Materny Lajos foesperes végzi.

Róm. kath. templomban: Reggel 6 óraker misézik Nyáry Ignác. 7 óraker Kámpell József, a 8 órai misét egyik kegyesrenoi tanár mondja a főgymn. növendékei részére; 9 óraker az ünnepélyes nagymisét. dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, kanonok, plébános segédlettel, utánna Mellan István prédikál; $\frac{3}{4}$ 11-kor a Svetits-zárda és az elemi iskolák növendékei jönnek szentmisére, melyet Molnár K. Dezső h. igazgató végzi; $\frac{1}{2}$ 12 óraker misézik Szabó István. délután 3 óraker Iyánia utánna Rózsafüzér.

UJDONSÁGOK.

A Csokonai-kiállítás köréből.

Tegnap is szépen látogatták a kiállítást úgy egyesek, mint csoportok. A délutáni órákban özvegy Angelotti Vilmosné egész társulatát felvezette és a nyert magyarázatot a nyelvünket nem értő tagoknak a titkár fordította le németre. Nagy érdeklődéssel és figyelemmel hallgatták a magyarázó szavakat, a karmester pedig meg is vette a Csokonai dalok füzetét s legközelebb már az Angelotti orfeumban a Csikó börös kulacsocskát is énekelni fogják; a béka egérharczából pedig — mely erre legalkalmasabb — bohózatot ír a társulat színműrője. Így van ez jól. A legmagyarabb daltársulat az Angelottinéé, leghivatottabb e téren a kezdeményezésre.

Szombaton délután pedig valószínűleg a helybeli cs. és kir. közös és m. kir. honvéd tisztikar látogatja meg testületileg a Csokonai-kiállítást, amidőn a derék tisztjeinknek a bizottsági elnök személyesen fogja a kiállítást magyarázat mellett bemutatni; ugyancsak szombaton fog a kiállítási bizottság határozni a felett is, hogy melyik napon rekesztessék be a kiállítás, miután a napról-napra fokozódó érdeklődés folytán anyagilag sem hátrányos a meghosszabbítás, a Csokonai kultusz szempontjából meg épen kívánatos, hogy mindenkinek alkalom nyujtassék a megtekintésre.

Ugy értesültünk, hogy vasárnapra egyik hajduvárosból nagyobb társaság érkezik, melyet aztán követnek utána a többiek is.

Hobson vőlegény.

Ki az a Hobson? Lehet hogy a nagy világban már elfelejtették ezt a nevet, de Amerikában nagyra becsülik a hő öket.

Mikor a spanyol-amerikai háborúnak vége lett és a szantjágói hős, aki élete feláldozásával elzárta a kikötőt, úgy hogy a spanyol hajók benntekedtek, százzal kapta a bátor, derék fiatal hős a házassági ajánlatokat. Mikor parira szállott, meg kellett neki ugrania, mert a nők, fiatalja, vénje, mind meg akarta csókolni. A spanyol golyóktól nem félt, de a csóktól megszáadt.

Most már nem szalad. Oly bájos menyasszonya van a New York Word arc képe után itélve, Miss Hull Grizlda, Tuxedo sz psége, hogy nem hiába vart ilyen sokáig. Igaz, hogy a hőstette idejében csak hadnagy volt, most pedig már kapitány.

— Lapunk legközelebbi száma áldozó osüörtörtöki ünnep miatt csak szombaton a korai reggeli órákban jelenik meg.

— A szombaton este végbe menő tanítói junális valószínűleg egyike lesz a nyári mulatságok legnépesebb és legérdekesebb multságának. Nem csoda, hiszen a ta-

Szolyvai és Luhi Erzsébet

gyógyvizek elsősorú szaktekintélyek szerint felülmúlják a krondorfi és giesshübli külföldi forrásokat. Sokkal olcsóbbak is. Feltűnő gyógyhatással alkalmazhatók: köszvény, vese, hólyag, gyomor, torok, tüdő és gégehajók esetén. Elsősorú élvezeti és borvizek. — Megrendelhetők az uradalmi forrás bérleténél Szolyván (Bereg). Kaphatók minden jobb fűszerüzletben és vendéglőben. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

nitő révén, minden szüle, ur és nem ur, érdekelve van. Ez az érdeklődés, mint egyik főfutkarozótól tudjuk, már is olyan, hogy a Csáthy Ferencz uram könyves boltjában lelakott jegyek csak korlátozott számban kaphatók. De érdekes is lesz. Nem látott még a Dobos egy csomóban annyi tanítót — felekezeti különbség nélkül — mint amennyi a szombat esti hangversenyre összejön. A műsor számait is mind tanítók töltik be a híres debreczeni dalegylettel.

Váltóhamisító parasztszónokok. Szilágyi Gábor gazdálkodó ellenpert indított az ipar- és kereskedelmi bank 300 koronás váltóért. A gazda tagadta, hogy ő váltót irt volna alá. A vizsgálat megindult és kiderült, hogy Szilágyi Gábornét a mostoha nővére, Bör Istvánné vette rá a váltóhamisításra, a ki a 300 koronából 60 koronát adott neki. A váltóra a két aszszony ráhamisította Szilágyi Gábor és Szabó Mihály neveit. Szilágyiné beösmérésben van, de Bör Istvánné tagad, az íráspróbán azonban kiderült, hogy ő hamisította a váltóra az egyik nevet. Orosz László rendőrfogalmazó a vizsgálatot befejezte és áttette az ügyet az ügyészséghez.

Szabadságon. Mile Pál rendőrfogalmazó ma 30 napi szabadságra megy.

Nem engedélyezett gyűlés. A bérharczban álló kőművesmunkások csütörtökön délután 3 órára gyűlés engedélyezést kértek a polgármestertől. A gyűlést a város-háza udvarán akarták megtartani, a polgármester azonban kijelentette, hogy a középület udvarát nem engedheti át gyűlés tartására, hanem bárhol kérjék a gyűlést, megengedi. A munkások azonban ragaszkodtak a városháza udvarához, miért is a polgármester a gyűlés tartását nem engedélyezte.

Feljelentett kőművessegédok. A bérharcz és munkázárlat miatt kenyér nélkül maradt munkások apróbb javítási és építési munkákat vállaltak, holott iparengedélyük nincsen. A mesterék megtudták ezt és feljelentették őket kihágásért.

Katonatemetés. Szerdán délután 3 órakor temették a honvédkórházból a hétfőn öngyilkossá lett Kovács Jenő hadnagyot. A boldogtalan fiatal embert teljes katonai diszszel kísérték utolsó útjára. Kivonult a 39. gyalogezred zenekara, amely gyászadalokat játszott az uton. A temetésen megjelent a helyőrség tisztikara. A sirnál a r. kath. temetőben a diszszázad sor-tüzet adott.

Elbocsajtás miatt öngyilkos. Molnár Ferencz csizmadiamester a Dóczy-intézetben volt szolga, de iszákossága miatt elbocsajtották. Elkeseredésében, amint szerdai lapunkban már közöltük is, a nagyerdőben felakasztotta magát.

Köszönetnyilvánítás. Tisztelettel nyugtázzuk a köszönetünket fejezzük ki azoknak, kik a debreczeni ev. ref. felsőleányiskola s vele kapcsolatos tanítónőképzés majálisán felülfizetésükkel is hozzájárultak a mulatság anyagi sikeréhez: Kiss Albert 10 kor., gr. Dégenfeld József 2 kor., Bélteky Lajos, Létai Pál M. 1—1 kor. és Németh András 20 koronával.

Az ev. ref. fillór-egylet elnöksége azokhoz a jószívű adakozókhöz, kik a mai tavaszi mulatsághoz etel vagy ital neműt ajánlottak fel azt a kérelmet intézi, hogy szíves adományokat d. u. 3 órától kezdve a nagyerdei sportterre küldjék. A sportterren a virággal és zászlókkal díszített sátrak teljes rendben várják a közönséget. A sátor kezelésére ajánkozott hölgyeket arra kéri az elnökség, hogy legkésőbb 4 órára szíveskedjenek sátraikban megjelenni. A sportter 40 nagy lámpával és 100 lámpionnal lesz kivilágítva. Lesz lámpionos menet, confetti és serperntin dobálás, virág csata. A jegy árába foglalt hideg osonnán kívül italok és bogracsos vacsora meg szépesi virszi és szalonna sütés. Katona és cigány zene. Az esetleges rossz idő ellen sátrak és fedett tribün nyújtanak védelmet. Személyjegy ára osonna szelvénynyel együtt 2 korona. Családjegy 0,50-ébb. Van 17 db. 4 személyes páholy. Ezek Hantel Vilmos, egyleli pénztárosnál és d. u. a pénztárnál kaphatók. A sétéhangverseny kezdete d. u. 5 órakor, a tánc kezdete 6 órakor.

Meghiusult békeltetés. Az építő vállalkozók és munkások közt békeltetési tárgyalást indított Végh Gyula főkapitány. A békeltetés szerdán délelőtt 9 órakor kezdődött az ipartestületnél. A tárgyaláson 40 munkaadó és a munkások 12 bizalmi férfja vett részt. A békeltetés nem sikerült, oly nagy az ellentét a munkások követelése és a vállalkozók ajánlata közt. A tárgyalás délig tartott, de eredménye az, hogy most már még elkeseredettebb lesz a bérharcz és még szigorubb a munkázárlat. Hová fog ez vezetni?

Halálozások. Meghaltak: Kovács István ev. ref. 65 éves, Baji Teréz ev. ref. 16 éves, Horváth Mariska r. kath. 7 éves, Tatár Imre ev. ref. 46 éves, Szilágyi Erzsébet ev. ref. 9 hónapos, Vida Károly r. kath. 19 éves, Molnár Ferencz ev. ref. 43 éves, Zánóc Gergely r. kath. 50 éves, Hozdovic Erzsébet ev. ref. 3 éves, Simon László ev. ref. 8 hónapos, Nagy József ev. ref. 4 éves, özv. Sipos Istvánné szül. Kovács Zsuzsanna ev. ref. 85 éves, Reszegi Zsófia ev. ref. 8 hónapos.

Műkedvelő előadás. Az „Egyetértés” dal és zeneegylet szépen sikerült előadást rendezett a „Margit” fürdő termében. Előadták a kitünő műkedvelők a „Piros bugyelláris” című népszínművet. Az előadást hajnalig tartó táncmulatság követte. A műkedvelők közül kiváltak: eleven játékaival és szép énekével Schnell Emma, aki Zsófi szerepében jeleskedett és Osvath Gyula, aki Csillag Pál örmester szerepét játszotta. A jelen volt nagyszámú hölgyközönség névsorát helyszüke miatt nem közölhetjük.

Tolonczuton. Grünblatt Dezső, Laska Gyula és özvegy Sipos Károlyné hely és foglalkozás nélküli csavargókat a rendőrség eltolonczolta.

Gyűlés a kamaránál. A kamara közösbizottsága Szent-Királyi Tivadar elnöklété alatt szerdán délután 5 órakor ülést tartott s azon a közgyűlés néhány fontos ügyet készített elő, továbbá a hatáskörébe eső folyó ügyeket intézte el. Az ülés idejének jó részét az államsegélyes kérvények tárgyalása foglalta le, majd a különféle ösztöndíjak kiosztása. A közös bizottság a tanonciskolákat jelesen végző

iparos és kereskedő tanoncok részére a kerület 41 tanonciskolájának 80 ezüst kitüntető érmét ítelt oda. A tanulmány utazásokra kitűzött 600 koronás ösztöndíjat Neubauer János debreczeni sodronyszövő iparosnak, az iparos ifjak számára kitűzött két 300 koronás díjat Krausz Lajos debreczeni lakatos és Sipkovits Béla mármaros-szigeti élművegész, a kereskedő ifjak számára kitűzött két 300 koronás tanulmány díjat Káldor Illés szonoki keleti kereskedelmi akadémikus és Major Gyula debreczeni kereskedőségének adományozta. A munkás ösztöndíjak kiosztásánál az 5 darab 109 koronás díjat Hazay József (Istvánmalom) debreczeni, Roschek Karoly vasöntő Frigyesfalva), Tesseney János asztalos (Munkács), Háselmayer Lipót szabó (Debreczen) és Rumán Ferencz cipész (Nagybánya) nyerték el, az 50 koronás 6 díjat pedig: Bencze István malommunkás (Szatmár), Hofmann Gusztáv érczkoporsó munkás (Debreczen), Csizsar Sándor kefégyári munkás (Debreczen) Főcker Ottó nyomdász (M.-Sziget), Becsky Ignatz asztalos (Kunmadaras) és Fehér József olajgyári munkás (Nyírbátor) nyerték el. A kitüntetett munkások mindenike 25—34 év óta ipari munkás és ezt az időt nagyrészt ugyanazon vállalatnál töltötte el. A gyűlés 9 órakor végződött.

Megverte a gazdáját. Böszörményi Mihály pacsirta utca 9. sz. a. lakó csizmadia feljelentette Egri Márton segédjét, aki részeg állapotában megverte és leszúrta az egész családját. A veszedelmes embert a rendőrség kiutasította a város területéről.

Debreczeniek Budapesten. A vidéki évtársulati szövetkezetek országos értekezlete f. évi június 4-én tartatik meg Budapesten az Országos Iparegyesület nagytermében (Uj-utca 4.) Ezen gyűlésen helybeli hitelszövetkezeink nagyszámú tagokkal képviselik magukat. Résztvesznek Szabó Kálmán, dr. Bakonyi Samu országgy. képviselők, Zádor Lajos, dr. Kenézy Gyula, dr. Bruckner Ernő elnökök, dr. Szántó Sámuel, Katz Jakab, ifj. Schwarcz Vilmos, Thieszen Arthur és számos igazgatósági tag. A MAV. ezen alkalomra kedvezményes vasuti jegyeket bocsátott az országos értekező tagjainak rendelkezésére. A szövetkezetek azon tagjai, akik a gyűlésen résztvenni óhajtanak, kedvezményes jegyeket kaphatnak dr. Szántó Sámuel urnál, a végrehajtó bizottság elnökénél (csütörtök d. e. 9—12 óráig a debreczeni kölcsönös segélyező egylet helyiségében.)

Az iparkiallítás bezárása. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara ma, csütörtökön este zárja be a házi iparciklóból rendezett kiállítását, amely erkölcsileg és anyagilag egyaránt fényesen sikerült. A kiállított tárgyak javarésze elkel.

Kártyán elnyert malacz. Kerseres panasszal állított be a rendőrségre Bódi Károly cigányzenész. Az éjjel a Kossuth kávéházban ferblizett a kartársakkal, akik nemcsak a pénzét, hanem 90 korona értékű disznóját is elnyerték és elvitték.

Hallotta Ön??

Megvettük a Kiss Lajos csódtömegét és az üzlethelyiségéből az egész áruraktárt elszállítottuk. Az összes rőfös és rövidárúk melyek a csódtömegben voltak, valamint napernyők, blousok, fehérneműek a volt László-féle helyiségben, üzletünk közvetlen tőszomszéd-agában leitári becsértékben (félá) k. ruhák eladásra. Wallerstein Fülöp fia.

— **Kerékpárosok kirándulása.** Igen érdekes kirándulást rendeznek ma a sport kedvelő kerékpárosok-motoros vezetéssel — Hajduszoboszlóra, indulás a „Magyar Király” kávéháztól délurán 1 órakor. A kirándulásban minden kerékpáros részt vehet.

— **Közveszélyes elmebeteg.** Már régebb idő óta az elmebetegség tünetei mutatkoztak *Fleischer Herman* debreczeni aranyművesen. A szerencsétlen ember dühöng és a környezetére is veszedelmes, mert dühöngésekor mindig gyilkolni akar. Az árvaszék, ahová a szerencsétlen ember felesége fordult intézkedett, hogy elmeógyógyintézetben helyeztessék el, a rendőrség már kétszer ki is akarta vinni a kórházba, *de nem vették fel, mert nincs hely.* A szerencsétlen embert a családja ápolja, de folyton remegnek az életökért. Hallatlan könyelműség és szivtelenség a hatóságtól, hogy a közveszélyes elmebetegét szabadon hagyja, mert az ilyen számára helynek lenni kell.

— **Kéregető a villasoron.** A nagyerdőhöz vezető villasoron lakói panaszt tettek a főkapitányságnál, hogy egész sereg kéregető zaklatja őket és ha nem adnak alamizsnát, fenyegetőznek. A főkapitány intézkedeti, hogy a rendőrség tartsa szemmel a nyaralók körül settenkedő alakokat.

— **Kint lakott a temetőben.** Juhász Szedrei Eszter helynékül cseléd a Kosuth utcai temetőben pihente a nap fardalmait. A rendőrőrzárát bekísérte.

— **Szerencsétlenül járt család.** Sulyos baleset áldozata lett *Muháros főállatorvos* cselédje, *Üveges Anna.* A leány szerdán délután ruhát mángorolt s e közben félrecsuszott, de oly szerencsétlenül, hogy a mángorló oda-szorította a balkezét. A leány kezét a nehéz mángorló teljesen összezúzta. Beszállították a közkórházba.

— **Lövöldözés az éjszakába.** Hofmann Márton csillag utca 73 szám alatti koporsógyári munkás a Dobozi temető mellett szerdán este 8 órakor 6 lövetű forgó pisztolyából lövöldözött. A rendőrségi őrzárát a lövöldözést észrevette s a lövöldözőt kérdőre vonta és feljelentette.

— **Rablás gyanúja alatt.** Pálffy József Tóczós kerti lakos feljelentést tett a rendőrségen *S. Antal* kávéslégény ellen, hogy kicsalta a Széchényi-kertbe, ahol a vasut mellett állítólag letépette és óráját elrabolta. *S.* tagadja a tettet.

— **Vasuti zsebmeteszők.** Fehérpataki Béla és Surányi József kenyérkereseti forrásul a zsebküritéseket választották. Lopásaikat utazgatva sportszerűleg üzték. Most sz egyszer azonban rajta vették. Szolnok—debreczeni vonalon egyik utast 1000 koronájától fosztottak meg. Szolnokra érve megakartak ugrani. A rendőrség azonban letartóztatta és átadta az ügyészségnek. Az ügyészség táviratilag kereste meg a helybeli rendőrséget, hogy nyomozzon az ismeretlen káros után, mert a káros Debreczenbe jött.

— **Talált ezüst óra.** Találtatott egy ezüst óra láncz és egy levél tárcza. Igazolt tulajdonosa átveheti a II-ik kerületi kapitányságnál.

— **Az „Angol Királynő” szálloda** nyári kerthelyiségében ma dupla márcziusi sör csapolás, este Rácz Károly és fia zene estélyt tart.

x **A ki szépet és jót olosón akar vásárolni, ne mulassza el felkeresni Mentze Henrik ujdonságok áruházát Piacz- és Szentanna-u. sarkán.**

— **Olosó áraink feltűnést keltenek.** Megérkeztek a legújabb divatos női kézi táskák, pénztárczák, szivar és cigaretta tárczák, zsebkések, ollók, hajszűrő vasak, hajcsatok, fésűk, szappanok, illatszerek, sáta pálczák és esernyők a legolcsóbb árban *Fisch Testvérek* üzletében főtér.

TAVIRATOK.

Tisza az uralkodónál.

Budapest, május 31. Tisza István holnap valószínűleg Bécsbe utazik, hogy az uralkodónak a helyzetről jelentést tegyen.

Elutasított semmiségi panasz.

Budapest, május 31. A kuria elutasította Fényes László hírlapíró semmiségi panaszát, akit az esküdtszék Tisza István gróf megrágalmazása miatt 2 havi fogházra ítél.

Keglevich gróf örököse.

Budapest, május 31. A szerencsétlen *Keglevich István* gróf az összes vagyonát *Lánczy Ilkára,* a nemzeti színház művésznőjére hagyta. A végrendeletet június 3 án bontják fel.

Az orosz ezár hajthatatlan.

Pétervárr, május 31. A fehér czárt nem törte meg a balti hajóraj pusztulása. Elszánta magát a legvég-sőre. A leghatározottabban kijelentette, *hogy a háboru folytatását akarja.* A mandzsuri harctérre új csapatokat küld.

Roszdesztvenszki japán fogságban.

Tokió, május 31. Hivatalosan is megerősítik a hírt, hogy *Roszdesztvenszki* tengernagy is japán fogságba került május 27-én.

Orosz-japán háboru.

London, május 31. A *Standardnak* azt táviratozzák *Pétervárról,* hogy *Roszdesztvenszky* felesége táviratot kapott, melyben férje arról értesíti, hogy él, ámbar fején, hátán és altestén veszedelmes megsebesült. Most már részletesen leírják a lapok a csatát. Réműletes és idegrázó volt a két flotta tüzérségi harca s borzalmas a hatás, mikor a japán torpedó hajók egymásután szakadatlanul két ellenséges hajót a másik után pusztítottak el. Az orosz hajók a legnagyobb szorosban menekültek, saját hajókkal összeütköztek, felborították a menekülő csónakokat.

A japán hajónak egy része üldözte az ellenséget, más része kimentette a menekülő oroszokat.

A békehirekről még semmi hír. A czár mint a *Times* írja még hétfőn miniszteri tanácsot tartott *Carjkojesz*doba hogy mit határoztak nem tudni, de ennyi kiszivárgott, elhatározták hogy a katasztrófát tudatni fogják a néppel, mert úgy se lehet megakadályozni.

A katasztrófa sokkal érzékenyebben sujtja a pétervári kormány köröket, mint más csapás mert *Roszdesztvenszky* tisztjei, akik maideg mind elpusztultak, a pétervári főnemési családokból ke ültek ki.

Törvénykezés.

Elítelt anyagyilkos. A debreczeni esküdtszék szerdán tárgyalta *Vas Imre* hajdubagosi legény bűnügyét, aki ez évi márczius 2 án az udvarjok felmérése és kettéosztása közben összeperelt az édes anyjával, akit a kezében volt fejszével agyonütött. Az esküdtek bűnösnek mondták és a törvényszék 5 évi fegyházra ítélte.

Közgazdaság.

Tiszavideki mezőgazdák szövetkezete. Debreczen előkélő gazda köréi által tervbe vett fenti szövetkezet alakulása iránt élénk érdeklődés mutatkozik. Az üzletrészek jegyzése nem várt arányokban megtörtént, úgy, hogy a napokban már alakuló gyűlést tartanak. *Junius hó 3 án* délután 4 órakor az alapítók előtervezetűre gyűlnek össze s ekkor állapítják meg az alapszabály tervezetét s állapodnak meg az igazgatóság tagjaiban is. Az intézőség felkéri mindazokat, — kiknél aláírási iverk vannak, — hogy ezen iverket legkésőbb *junius 3-áig* a debreczeni hitelbank részvénytársasághoz beküldani sziveskedjenek. A már eddig is megnyilatkozott érdeklődésből következtetve meg vagyunk győződve, hogy városunk és a közeli vidéki gazdaközönsége egészséges alapokon nyugvó közhasznú intézményt valósít meg a szövetkezet létesítésével. A város maga 20 részvényt jegyzett.

Elégtétel a terménykereskedőknek. Az elmúlt nehéz gazdasági esztendő sulva alatt a kincstár a felvidék szegény népe részére termény és gabonaneműkét vásárolt. — A nagyarányú vásárlásokat azonban kizárólag a budapesti kereskedőknél eszközölte. A vidéki kereskedők ezt magukra sérelmesnek tartották, s megfelelő mozgalmat indítottak. A legelső panaszkodó hangot Debreczenben *Geiger Simon* pendítette meg. *Geiger* headványa folytán a debreczeni kamara sürgős felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, aki a kamarához intézett leiratában kijelenti, hogy az állami vásárlásokban jövőre a vidéki kereskedelmet is részesíteni fogja.

REGÉNY-CSARNOK.

A vén kurucz fia.

— Elbeszélés. —

Irta: **Magyar Gyula.**

Mire odaérkeztek, *Kádár* már ágyban feküdt. Az orvos kijelentette, hogy olyan belső szervei sérültek meg, hogy legfeljebb négy öt napig bírhatja.

... *Kádár* később eszméletre tért. S a csendőrőrmester kérdéseire a fájdalomtól szakgatott hangon felelgetett:

— Sohse volt nálunk... Néha az utcán találkoztam *Marissal*... Azt hittem... hogy... elakarja csábitani az aszszonyt. — Egy kicsit részeg voltam... Megütöttem a feleségemet... *Bencze* erre mellenragadt és megrázott... nagyon... Ezért rántottam elő a kést... Nagyon dühös voltam. Bolond voltam... Megakartam ölni *Pistát*... Megöltém volna mindakettőt... De *Bencze* erősen eltaszított magától... Végigvágódtam a földön. Így szuródott a kés a gyomromba... Mäskor is megütöttem a feleségemet... Meghulok... Erzem... Ők nem hibáok... Szegény *Maris*!

Az őrmester feljegyezte a *Kádár* val-

lomását. Kihallgatta a feleségét is. Az siró-
fulladozó hangon ugyanugy vallott.

Bence Pista ugyanezeket mondta
el önként, csaknem szóról szóra az őrmes-
ternek, mikor Kadárékhöz jöttek.

Az őrmester a feljelentést ugyan azon-
nal megtette, de mert ősmerte Bence
Pistát, addig szabadlabon hagyta, míg a
Kadár halála egy hét múlva bekövetkezett.

[Folytatjuk.]

Nyiltter.

Szolyva Hársfalva gyógyfürdő

Magyar Gleichenberg.

(Bereg megyében.)

Vasuti állomás.

Gyógyeszközök: Hidegvi gyógyintézet,
vasas- és égvényes savanyuvíz és fürdők, sós
és fenyő belégzési intézet, villany massage.
Allardó fürdőorvos. Gyógyszertar. **Kitünő**
ellátás és lakás. Mérsékelt árak. Idény má-
justól—októberig. Az ujonnan épült „Erzsébet
szálloda” már a folyó évi fürdő idényben
megnyílik.

Prospektussal és egyéb felvilágosítással
szívesen szolgál

A fürdőigazgatóság.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye

Női divat

Külön szőnyeg osztály.

■ Függönyök ■
■ Ágy- és asztalterítők ■
■ Linoleum ■

óriási raktár!!

Megnyilt

Piacz-u. 12. sz. a.

Kun Márton

kötszer, keztyü, pipere és kézmű-
áru üzlete, hol a legjobb minőségű

kötszer és gummiárak,
ierfi és női nyakkendők,
gallérok, kezelők és
gombok. — legfinomabb
illatszerek, fürdősapkák.
Sérv- és haskötők mérték
után készítve is kaphatók.

Keztyük tisztítása

a legnagyobb figyelemmel eszközöltetik.

Már rendszeren kapható
Uradalmi vaj
1 kiló 1 frt 20 krért.
Gyenge májusi
liptói túró
1 kiló 80 krért minden-
nap friss minőségben.

Tisztelettel

Deutsch Lajos,

Piacz utca 38.

Foto Email Medaillon és olaj
festésű arcképekben, kü-
lönlegességek a legujabb
genre ben

művésziessen festve
jutányos árban

Vámoser Ödön

arcképfestő és Foto Email vállalat
DEBRECZEN, Simonffy-u. 37. sz.

Csödtömeg elárusítás.

Vb. Better Ignác debreczeni fake-
reskedő csődügyében a csödválaszt-
mány a leltárba felvett *építő-fa,*
deszka, ákácza és egyéb faárak
kicsinyben való elárusítását rendelte el,
a mely választmányi határozat folytán
ezennel közhírré teszem, hogy ezen
fa-árak elárusítását a telep helyen (Deb-
reczen, Postakert) 1905. évi június hó
2-től kezdődőleg megkezdem.

Dr. Weinberger Sándor
ügyvéd, tömeggondnok.

Gyertyánliget

(Máramarosmegye)

a legszebb, legegészségesebb klimatikus, erdei,
hegyi-gyógyhely, ásványfürdő és vizgyógyintézet.
Csodálatos szép magas fekvés, por- és szélmentes, ózon-
dus, enyhe levegő, kitünő ízű és könnyen emészthető tiszta
vasforrások. Teljesen berendezett vizgyógyintézet. Legradiká-
lisabb gyógsiker: vészegénység, sápkór, idegesség, neurast-
henia, gyomor-bélhajok és női bántalmaknál. Kényelmes,
csinos lakások és igen jó ellátás. Igen mérsékelt árak.
IDÉNY: május-október. Vasuti állomás Nagy-Boeskö.

Előnyek:

1. Olcsó árak és fesztelen életmód. 2. Enyhe éghajlat és
barátságos környezet. 3. Közelit vasutállomás és jó kocsit.
A fürdőigazgatóság.

Megnyilt

Deák Ferencz-utca 16. sz. a.
Verböczy-u. sarkán

SZENTESSY JÓZSEF

férfiszabó és ruhatisztító üzlete,

ahol mindennemű uri öltö-
nyök mérték után a legujabb
divat szerint, valamint tisztí-
tások, javítás és vasalás
szakszerűen és pontosan

jutányos árakban vállaltatnak.

Divatos napernyők

Jó mosó széles Delainek

30 és 40 kr.

Cosmanosi mosó áruk,

120 cm. széles sima Batistok,

Női ruhavásznak, Zephirek

olcsó, szabott árakon kaphatók

Szabó Lajos fiai cégénél

DEBRECZEN, Rózsater.

Zongora hangolásokat

és javításokat

elvéllal

ugyszinte pianinók, zongorák,
czimbalmok bérbbe kaphatók

SCHMIDT S.

ő cs. és kir. fensége József főherczeg udvari
szállítója.

➤ Zongora és hangszer készítőnél. ◀

KILLER EDE

egyedüli gőzerőre berendezett butorgyára
Debreczenben

ahol az országban egyedül
egész tömör fából, legtartósabb, leg-
divatosabb és legkedveltebb egyes bu-
torok valamint egész berendezések
készülnek; miről mindenki a gyárban
valamint az üzletben meggyőződést
szerezhet. — Ismét eladók százalék
kedvezményben részesülnek.

Megnyilt

az új temetkezési intézet.

Van szerencsém a gyászok kö-
zönséggel tudatni, hogy Csapó-utca 81.
sz. a. lévő saját házamban modern

temetkezési intézetet

rendeztem.

Olcsó árban óhajtom a gyászoló
feleket kiszolgálni s amellyel olyan
arúval ellátni, a mely áruk vetekednek
bármely más temetkezési intézet ki-
szolgálásával. Kérem méltóztassanak
bizalommal hozzám fordulni, senkit
tulköveteléssel nem fogok terhelni.

Egyszerű és diszes halotti kocsik
rendelkezésre álanak.

Tisztelettel

Csurka Jánosné.

Ércz- és fakoporsók olcsón.

Temetéseket legolcsóbban vállalom.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — **Vidéki tudakozódnak tessék válaszbélyeget csatolni.**

1 liter sűrű málna szörp 1.—, 1 liter kisüsti barack 1.20. Legmegbízhatóbb valódi tisztán kezelt **ó borok** legolcsóbban beszerezhetők Merkli Ferencnél Fűvészkert-utca 14. Telefon 374. 1 üv. érmelléki 24, 1 üv. Ezerjő 24, 1 üv. Villányi Siller 26, 1 üv. Rizling 4 éves 32, 1 üv. Bakator 1880. évi 60, 1 üv. Tokaji asszu 1.50.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögésnél a legjobb cukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Budai cukrászda, Jósa és Jóna drogueriájában.

Új részletüzlet Csapó-u. 22. megnyitott és ajánl vászon, kanavász, kész férfi ruha, szövet és mosó árukat stb. nagy választékban a legolcsóbb árak mellett.

Pénzkölcsön azonnal 4, 5, 6 százalékra mindenkinek, minden összegben adólevelekre, váltókra, kötvényekre, életbiztosításokra, zálogtárnyakra, részlet visszafizetésre is. **G. Löhlhoffel, Berlin W. 35.** Visszbélyeg.

Szemüvegek és orr csipetők Fischer Jakab szakértő látszerésznél Piacz-u. 23. sz. kaphatók Távcsovek és látcsövek, kipróbált aneroid lég-szalmérók (időjelzők) nagy választékban.

5 szobás uri lakást keresek. Czirna a kiadó hivatalban.

Kézimunkák, hozzávaló kellekek, **előnyomda**, harisnyák, keztük nagy választékban Benyáts Emil kézimunka üzletében Debreczen, Tiszapalota.

Korékpárok, Dianna, Premier, Puch & Comp-féle, Stiria egyedül csakis Keszler A.-nál kaphatók Debreczen, Piacz- és Simonffy-utca sarok.

Nem gyári, hanem saját készítményű cipők legolcsóbban beszerezhetők Krausz Mór cipészénél Piacz-u. 34. sz. Közvetlen a főposta mellett.

Eladó egy 4 és egy 6 keletetes mézpergető a méhészeti intézetben Libakert 6. szám alatt.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjótányosabban és jótállás mellett eszközli **Földvári L. debreczeni első Elektrotechnikai vállalata** Kossuth-utca 1. szám

(az udvarban.) **Villamos felszerelések, zseblámpák, kerékpárok és alkatrészek** rak-tára. Képes árjegyzék ingyen. — Telefon-szám 168.

Úgyes varró és kézimunkás leányok felvétetnek azonnal fizetés mellett Goldstein Karolina Piacz-utca 42.

Fajtiszta Fox-Terrier ebek (Sima szőrűek) patkány és róka irtásra kitűnők. Kaphatók és előjegyzéseket elfogad „Hortobágy” kennel Debreczen, II. j. Homokkert 180 sz.

Órák, ékszerek minden kivitelben legolcsóbban csakis Kurián Gyula órás és ékszerésznél Debreczen, Piacz-utca 42.

Koffir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

Kiadó a főtéren, Piacz-utca 47. sz. egy kétszobás lakás, esetleg műhelynek is alkalmas.

Biztos és állandó keresethez juthat minden szegénysorsu férfi vagy nő. Jelentkezni lehet e lap kiadóhivatalában.

Szárnyas állatokat

élve és leőve árusítok

kilója 70 kr.

tisztán kezelve.

Inyenc különlegességek

kaphatók és megrendelhetők

Ozsváth Ferencz

(keresztény)

Széchenyi-utca 6. sz.

Árverési hirdetmény.

Az Illéssy Klára tulajdonát képező, a debreczeni 1674 számú telekjegyző-könyvbe felvett 1266 h. r. számú Fűvészkert-utcai 12. népsorszámu ház, nem június 12 én d. u. 3 órakor, hanem **1905. évi június hó 14 ik napján, d. u. 4 órakor**, 10.000 korona kikiáltási ár mellett, a hely színén megtartandó önkéntes árverésen elfog adadni.

Az árverési feltételek Konrád Sámuel ügyvéd ügyvédi irodájában, Fűvészkert utca 18. szám a. és Bakos Antal Fűvészkert utca 7 számú házá-nál megtekinthető, s az árverés alkalmával felfognak olvastatni s az árve-relők által aláírandó lesz. Bántapénz 1000 korona az árvelelők által le-teendő lesz.

Hivatalok és magánfelek részére!

Ruggyanta és Réz bélyegző

számozógépeket, pecsétnyomó állandó festékpárna és izléses

nyomatványokat

gyorsan, pontosan és olcsó árban készít

az Első debreczeni

Ruggyanta-bélyegző-gyár

és nyomda

Simonffy-utca 5. szám.

Az Alföldi takarékpénztár DEBRECZENBEN, Piacz-utca saját ház

Elfogad betéteket

4% kamatozás mellett.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelevényekre, értékpapirokra, valamint helybeli és vidéki pénzintézetek részvényeire.

Óvadékkölcsönöket ad

vállalkozóknak, bérlőknek, hivatalnokoknak.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra

Vesz és elad

Értékpapirokat, nevezetesen bel- és külföldi járadékokat, zálogleveleket, sorsjegyeket részvényeket a legkedvezőbb napi árfolyamon.

Raktárvállalata elfogad árut beraktározás céljából és arra előleget is nyújt **a legelőnyösebb feltételek mellett.**

Mindenemü felvilágosítással szívesen szolgál

az intézet ügyvezetője.

Margit fürdő intézet Debreczenben.

Uszoda megnyitás.

Van szerencsém a n. é. fürdőző közönséget értesíteni, hogy a kedvező időjárás következtében **fedett és langyos vízzel megtöltött**

uszodámat megnyitottam.

Az uszás tanítást **Jáschó Milos** szakavatott uszó mesterem végzi.

Az uszoda mindennap reggel 6 órától 9 óráig férfiak, reggel 9 órától déli 12 óráig nők, délután 1 órától esti 8 óráig férfiak részére áll rendelkezésre.

Idény bérlet-jegy személyenként 14 korona.

Minden bérlő egy saját uszóruhát és egy lepedőt köteles magával hozni és annak gondozását az uszó mesterre bízni.

Az uszás tanítás iránt kérem az uszó mesterhez fordulni.

Szíves látogatást kér, tisztelettel

a tulajdonos.